

communi consilio decreverunt ut eundem locum A in manu prædicti Adelberti comitis pariter delegarent, scilicet ut ipse Romam iens hanc delegationem supra altare sancti Petri in conspectu apostolicæ sedis episcopi, et Romanorum principum confirmaret et stabiliret, ea videlicet conditione, quatenus singulis annis exinde aureus nummus in testimonium persolvatur, et ne cuiquam hominum, regum, principum, episcoporum, locus ipse cujusquam servitii amplius subjaceat. Cæterum hæc traditio eo tenore facta est, ut monachi ibidem Deo servientes habeant potestatem eligendi abbatem secundum regulam sancti Benedicti, quemcumque velint, aut inter se, aut aliunde, qui tamen electus accipiat baculum de altari. Hæc etiam conditio inter eos facta est de advocacione, videlicet ut Fri- B dericus, qui tunc temporis advocatus erat, si filium genuerit, ipsi et posteri ejus jura advocacionis semper retineant; si autem absque liberis excesserit, jura advocatus ad Adelbertum comitem, et ad posteros ejus pertranseat, et quisquis inter eos natus major fuerit, ipse advocatus consistat; qui tamen advocatus nil aliud juris aut potestatis, quam quod subscriptum est, inibi retinebit. Semel in anno rationationem cum familia habere debet, et non alibi nisi in eodem loco hanc exercere valebit. Si autem loci utilitas poposcerit, ut illo adveniat, hæc ei in servitio suppeditabunt: sex urnæ vini, et una mellis; et viginti urnæ cervisæ; quatuor modii frumenti, et totidem porci, et duodecim modii avenæ; ita tamen, ut si ibi rationem habeat, hæc

ei omnia dentur; nec alicubi alio deferantur, nec habeat potestatem hæc cuiquam in beneficium dare, aut præstare. Qui tamen advocatus si fratribus gravis et monasterio inutilis fuerit, amoto eo, alius substituatur.

Harum rerum omnium testes per aurem attracti sunt: Fridricus advocatus, duo filii Adelberti comitis Perchtoldus et Adelbertus, Dietricus de Ponchusen, Dietmarus et frater ejus Ekkeric de Sili-chigin, Dietmar de Weniggesdorf, Marchwart de Elbermundesdorf, Werigant de Wolfsoha, Ratpot de Slipphingen; Eberhart de Rota; Willehalm de Geppenheim; Werinheri de Holzen, alius Werinheri et Gotfhalch de Heninchouen; Altman de Welichinberch, Swiker de Perindorf, Ovdalrich de Abahovsen; Liupolt de Uhesigen, Gozpolt de Routenbach. Hi omnes nobiles viri eum militantes: Adelhart de Hiutte, Gotpolt de Rovberdof, Goswin de Hagabach; Engitschalch de Landoldesdorf; Landold de Landoldesberch; Wolchmar de Mennaha; Gozpreth de Harda; Gumpolt de Herimutesdorf; Eppo de Drahsala, Rovdolf de Fremichesberch; Adelbrecht de Honedorf; Megingoz et frater ejus Hiltibolt; Marchwart et Werinheri de Nuzbach, Perinhart de Gebinchoven, Marchwart de Niuenchirichen; Sigibot de Chounenzhella, Pabo de Geswenta, Haganano de Gezhusen, et alii quamplurimi.

Datum est Laterani in palatio, anno Dominicæ Incarnationis 1126, indictione III, XI Kal. Aprilis, Ottone cancellario sanctæ Romanæ sedis.

APPENDIX AD EPISTOLAS HONORII II PAPÆ.

(MANEI, *Concil.*, XXI, 525.)

I.

Papa Honorius domino Salzburgensi archiepiscopo de rebus quibusdam certis etiam definitis per legatum suum sedem apostolicam consulenti inquit:

Sunt scripta jam olim super his causis promulgata penes ipsum dominum archiepiscopum. Non illi est necesse de his quærere, aut expectare novum ex nostri parte aliquod scriptum. Scriptis antiquis utatur, quia sedem Dei habens, nostrum habebit auxilium, in quibuscunque illi favent antiquæ traditiones Patrum (24).

II.

Idem Gerhous hanc narrat traditam ab eodem Honorio fidei definitionem.

Primus astitit mihi beatæ memoriæ Honorius, cum in ejus curia fuisset magister Luitinus inter magistros Franciæ. Hic dum astruere conaretur, D Christum, secundum quod homo est, hominis qui-

C dem filium esse naturalem, sed Dei Patris Filium adoptivum: et ego e contrario astruerem, non ad hominem assumptum pertinere adoptionem, quod Filius Dei esset, prædictus papa Honorius astitit mihi concitatus ad hoc ipsum per quemdam libellum a quodam canonico Lateranensi, valenter litterato, ipsi porrectum, et a me perlectum, in quo diligenter fuit investigatum, quæ differentia esset inter filios optatos, quos etiam proprios et naturales dici constat, et filios adoptatos filiis naturalibus minime cœquandos. Tunc ergo refutato adoptionis vocabulo in Christo Dei et hominis proprio et naturali filio, ego in petra exaltatus, et in fide Petri firmatus, ab urbe redii cum lætitia, certum tenens, verum esse, quod Petrus de Filio hominis hominibus errantibus ipse non erraverit, dicens: *Tu es Christus Filius Dei vivi.*

(24) Qua de re ageretur vide in sequenti definitione.

III.

Decretum Honorii (25).

Curæ sit omnibus episcopis excommunicatorum omnino nomina tam vicinis episcopis, quam suis parochianis pariter indicare, eaque in celebri loco

A posita præ foribus ecclesiæ cunctis venientibus inculcare, quatenus in utraque diligentia excommunicatis ulque ecclesiasticis aditus denegetur, et excusationis causa omnibus auferatur.

DIVERSORUM AD HONORIUM EPISTOLÆ.

I.

Matthæi Albanensis episcopi apostolicæ sedis legati epistola ad Honorium. — Sexagesimæ quintæ Honorii respondet, gesta que in concilio Remensi significat.

(Anno 1127.)

[Dom BOUQUET, *Recueil*, XV, 266.]

Reverendissimo Patri et domino HONORIO, divina disponente clementia sanctæ Romanæ Ecclesiæ summo et universali pontifici, MATTHÆUS Albanensis Ecclesiæ minister, licet indignus, cum salute fidelium orationum instantiam.

Pro causa Luxoviensium, quos investiri secundum tenorem litterarum felicitis memoriæ papæ Paschalis nostræ parvitati vestra præceperat paternitas, causa tamen eorum diligenter investigata, atque salva Divionensi justitia si quam habent, utramque partem, Kalend. Augusti, Remis (26) convocavimus; ibique quampluribus illius terræ episcopis et abbatibus pro negotiis (27) quæ ibi emergerant congregatis, causam istam diligenter in communi fratrum audientia investigare secundum litterarum vestrarum tenorem cepimus; litterasque (28) quibus præfatus papa Paschalis eos investiri, ut aiebant, præceperat, diligentius inspeximus, ubi de hac investitura denominatim nihil continebatur. Econtrario Divionenses dominorum nostrorum privilegia, ejusdem scilicet papæ Paschalis et bonæ recordationis papæ Calixti (29), in quibus hæc possessiones distincto firmabantur, in medio protulerunt, et quod nunquam de illis quas exigebant possessionibus investiti essent, aliis scriptis et rationibus proponebant. His auditis, fratribus nostris Remensi (Rainaldo) et Senonensi (Henrico) archiepiscopis, Carnotensi (Gaufrido), Parisiensi (Stephano), Belvacensi (Petro), Suessionensi (Josteno), Laudunensi (Bartholomæo), Noviomensi (Simoni), Catalaunensi (Elberto), Trecenti (Attoni) atque Meldensi (Burchardo) episcopis in partem ire præcipimus. Qui communicato ad invicem consilio, secundum illas quas præmissimus rationes et multas alias, investituram Luxoviensibus adjudicaverunt, ita sane quod in eo statu Luxovienses remanerent quo erant

B quando sanctitatis vestræ litteras acceperunt. Et ut causam istam termino a vobis constituto in vestra terminetur per Dei gratiam præsentia, ita eos remittimus ad vos. Illud autem vestræ paternitatis prudentiam latere minime volumus, quod omnes pene illius terræ, exceptis Luxoviensibus, justitiam Divionenses habere testantur; quam, charissime Pater, ut manu teneatis attentius rogamus.

II.

Adalberti Moguntini archiepiscopi et apostolicæ sedis legati. — Epistolæ quinquagesimæ quartæ Honorii respondet.

(Anno 1127.)

[MANSI, *Concil.*, XXI, 350.]

C II. sanctissimo et universali papæ, A. Dei gratia sanctæ Moguntinæ Ecclesiæ humilis minister et apostolicæ sedis legatus, debitam, ut tanto apostolico, obedientiam, et devotissimam, ut tanto Patri reverentiam.

Acceptis sanctitatis vestræ litteris super causa fratris illius, si tamen frater dici debet, qui sanctæ Wrtzeburgensis Ecclesiæ episcopatum usurpat, intelleximus totius causæ ordinem longe aliter, quam severitas habet summo apostolatu vestro innotuisse, quoniam multa solent per subreptionem fieri. Idem namque sanctitati vestræ contra nos querelas deposuit, dicens se a nobis præjudicium sustinere, et contra justitiam prægravari. Nos vero in hac causa, Deo teste, et conscientia nostra, nihil egimus, quod canonicis regulis possit obviare, nihil unde sanctitati vestræ suspecti esse debeamus, nihil unde aliquis, qui causam ipsam plenius tractaverit, possit reprehendere; sed quidquid in hac causa egimus, non zelo amaritudinis, sed zelo justitiæ; non aliquo odio permoti, sed officii nostri intuitu; non contra sanctorum Patrum canones, sed secundum canones egimus. Scimus quidem, juxta sanctorum Patrum regulas divinitus inspiratas, episcopo episcopatum non adimi debere, antequam causæ ejus exitus appareat. Sed optime novit sanctissimus apostolatus vester, hanc sanctorum Patrum sententiam de dubiis episcoporum causis, non de manifestis debere intelligi. Ejus vero, quo de agitur, impudentissima causa, et

rat inter Guillelmum Flandriæ comitem et competitorum ejus Theodericum Alsatium.

(28) Eas Paschalis II litteras non habemus.

(29) Litteras Calixti, anno 1124 datas, vide apud Perardum p. 216 (vel *Patrologiæ* t. CLXIII).

(25) Habet S. Thomas Cantuariensis, *epist.* 97, p. 118.

(26) In hoc concilio Remensi editum fuit decretum Matthæi Albanensis episcopi, quod recitat Marlotus, tom. II, p. 301.

(27) Maxime pro ferali dissidio quod eatenus fue-